

KARJÄÄRINÕUSTAJA VÄLJAÕPE

Õppekava
Kinnitatud 15.03.2021

1. Õppekavarühm (vastavalt ISCED 97 õppekavarühmade klassifikatsioonile) ja õppekava koostamise alus.

Õppekavarühm: sotsiaal- ja käitumisteadused (üldine)

Õppekava koostamise alus: karjäärispetsialisti kutsestandard, tase 6 ja tase 7

2. Eesmärk ja õpiväljundid

Eesmärk: koolituse läbinul on valmisolek töötada karjäärinõustajana ning baasteadmised ja oskused, et toetada inimesi kutse, töö, koolituse ja haridustee valimisel elukäigu jooksul.

Õpiväljundid: koolituse läbinud õppija:

- viib läbi karjäärinõustamise lähtuvalt nõustamispsühholoogia alustest, nõustamisteooriatest ja karjäärinõustaja eetikakoodeksist ja kvaliteedistandardist.
- juhib karjäärinõustamise protsessi, rakendades karjäärinõustamisel sihipäraselt karjäärikujundamise ja -juhtimise mudeleid ja meetodeid arvestades kliendi eripära ja nõustamisvormi.
- hangib ja vahendab karjääriinfot tuginedes asja- ja ajakohastele infoallikatele;
- analüüsib ennast ja oma tööd, kasutades mh saadud tagasisidet ning tegeleb professionaalse enesearenguga.
- omab valmisolekut osaleda koostöövõrgustike ja töögruppide tegevustes ning panustada karjäärinõustamise valdkonna arengusse.

3. Sihtgrupp ja õppe alustamise tingimused

Sihtgrupp: koolitusele on oodatud kõrgharidusega inimesed, kes soovivad omandada või täiendada karjäärinõustaja kompetentse ja -nõustamisoskusi. Koolituse läbimine loob eeldused töötamiseks karjäärinõustaja, -spetsialisti, karjääriõpetuse kursuste läbiviijana, inimeste arengu ja karjääritee toetajana avalikus või erasektoris, organisatsioonide personali- ja koolitusüksustes, koolides, nõustamis- ja noortekeskustes jt.

Õppe alustamise tingimused: kõrgharidus

4. Õppe maht, õppe ülesehitus, õppekeskkond ja õppevahendid

Õppe maht ja ülesehitus: koolituse kogumaht (akadeemilistes tundides) on 168 tundi, sh 101 tundi auditoorset õpet ja 67 tundi iseseisvat tööd.

Õppekeskkond ja õppevahendid: õpe toimub täiskasvanute õppimist toetavates koolitusruumides ning e-õppekeskkonnas. Auditoorne töö toimub standardse varustusega seminariruumides, mis võimaldavad liikumist. Õppematerjalid ja õppeülesanded tehakse õppijale kättesaadavaks e-õppekeskkonnas. E-õppekeskkond on ligipääsetav ainult õppega seotud koolitajatele ja õppijatele.

5. Õppeprotsessi kirjeldus

Õppe ülesehitus ja maht (ak.tund.)	Õppe sisu ja õppematerjalid
<p>Maht 21 tundi, sh auditoorne töö 7 tundi ja iseseisev töö 14 tundi</p>	<p>Karjääriteenused ja karjäärinõustaja elukutse</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Karjäärinõustaja roll ja töö eesmärk. ● Karjäärispetsialisti kutsestandard. Karjäärinõustaja kompetentsus. ● Karjääri käsitlus riiklikes õppekavades (üld- ja kutseharidus). ● Karjäärinõustaja isiksus ja hoiakud. ● Kvaliteet, kvaliteedikriteeriumid, riiklikud ja EL prioriteedid, teenuse osutamise standardid, tagasiside, tagasiside analüüs. Teenuse disain. <p><u>Iseseisev töö</u>: lugeda “Karjäärinõustamise käsiraamat”, 2018. Innove; Lifelong Guidance in Estonia 2020. Archimedes</p>
<p>Maht 7 tundi</p>	<p>Karjäärinõustamise alused ja kaasaeg.</p> <p>Karjäärijuhtimise ja -nõustamise baas ning nende kaasaegne käsitlus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nõustamispsühholoogia alused. ● Karjäärijuhtimise ja kujundamise teooriad ning mudelid. ● Humanistlikud ja konstruktivistlikud paradigmad – <i>Life Design</i> lähenemine.
<p>Maht 21 tundi, sh auditoorne töö 14 tundi ja iseseisev töö 7 tundi.</p>	<p>Nõustamise protsess ja eesmärgistamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nõustamisprotsess ja nõustamise etapid. ● Nõustaja võtmeoskused nõustamise protsessis (küsimine ja uurimine, analüüsimine, eesmärgistamine). ● Transteoreetiline käitumise muutumise mudel. ● Koostöösuhte loomine (sissejuhatav intervjuu, kontakti loomine). ● Nõustaja eesmärgid. ● Eesmärgistamine koostöös nõustatavaga (visuaalne eesmärgistamine).

	<ul style="list-style-type: none"> • Nõustamise efektiivsuse hindamine ja küsimused eneseanalüüsiks. <p>Praktikum</p> <p><u>Eelnev iseseisev töö</u>: tutvumine individuaalnõustamise protsessi tabeliga “Karjääriinfo vahendamise ja karjäärinõustamise kvaliteedikäsiraamatust” lk.19</p>
Maht 28 tundi	<p>Nõustamisoskused: tehnikad, vahendid, meetodid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Töö juhtumitega. • Nõustamistehnikad: kuulamisoskused, peegeldamine, ümbersõnastamine, sokraatiline dialoog, kokkuvõtete tegemine jmt. Nõustamistehnikate ja meetodite praktiseerimine. • Nõustamise meetodid, vahendid, testid: arusaam, kus, millal ja kuidas kasutada. Meetodite kasutamise eesmärk, võimalused ja ohud. • Nõustaja eneseanalüüs ja nõustamisvestluse analüüs. <p>Praktikum</p>
Maht 21 tundi, sh auditoorne töö veebikeskkonnas 3 tundi ja iseseisev töö 18 tundi	<p>Karjäärinõustaja e-portfoolio koostamine</p> <p><u>Iseseisev töö</u>: e-õpimapi koostamine läbivalt kursuse jooksul iseseisvate tööde põhjal (sh eneseanalüüs ja kaasuse analüüs)</p>
Maht 7 tundi	<p>E-nõustamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • E-nõustamise võimalused ja põhimõtted. • Digitaalsed lahendused: kliendi ja nõustaja vaade digilahenduste kasutamisel. <p>Praktikum e-keskkonnas</p>
Maht 14 tundi, sh auditoorne töö 7 tundi ja iseseisev töö 7 tundi.	<p>Erisuste arvestamine karjäärinõustamisel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kultuuritaustast lähtuv nõustamine. • Erivajadustega inimeste nõustamine. • Erinevad sihtgrupid - noore ja täiskasvanu nõustamine. • Stereotüüpidevaba nõustamine. • Karjäärinõustamise eetilised põhimõtted. <p>Kirjandus: Karjäärinõustamise eetikakoodeks ja IAEVG</p>

	rahvusvaheline eetikakoodeks. Juhendmaterjal karjäärispetsialistidele vähendamaks stereotüüpseid hoiakuid noorte seas haridus ja karjäärivalikuid tehes
Maht 14 tundi, sh auditoorne töö 7 tundi ja iseseisev töö 7 tundi.	<p>Grupinõustamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupinõustamise korraldus, protsess ja etapid. • Grupinõustamise meetodid ja kvaliteet. • Grupidünaamika ja arenguetapid. <p><u>Eelnev iseseisev kirjalik töö</u>: enesetutvustus ja kuidas plaanin läbi viia grupis liikmete omavahelise tutvumise.</p>
Maht 14 tundi, sh 7 tundi auditoorset õpet ja 7 tundi iseseisvat õpet	<p>Karjääriinfo vahendamine ja kommunikatsioon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kognitiivsed infootsingu mudelid (nt Berrypicking). • Kognitiivse infotöötamise mudel CIP ja otsustusprotsessi CASVE tsükkel. • Karjääriinfo vahendamise protsess. • Kommunikatsioonioskused: võimestav kommunikatsioon. • Infopäringule vastamine, päringuintervjuu läbiviimine - protsess ja etapid. • Kliendi infovajaduse ja otsustuspotentsiaali hindamine. <p><u>Iseseisev ülesanne</u>: teavitamine. Kuidas jõuab klient nõustajani, avalikkuse teenusest teavitamine, klientide kutsumine.</p>
Maht 7 tundi	<p>Rahvusvaheline õpi- ja tööränne. Võrgustikutöö.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpi- ja tööränne. • Haridus, majandus ja tööturg – poliitikauuringud ja trendid Eestis ning maailmas. • Karjääriteenuste võrgustik, asutused, rahvusvaheline koostöö ja praktikad.
Maht 14 tundi, sh 7 tundi auditoorset õpet ja 7 tundi iseseisvat õpet	<p>Professionaalne ja isiksuslik areng</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionaalne ja isiksuslik areng • Abistavad võimalused, inimesed ja meetodid enesearenguks (mentorlus, kovisiooni, supervisiooni ja <i>coachingu</i> jne. meetodid). • Isikliku arengu kvaliteetide mõtestamine – aktsepteerimine, julgus, kaastunne, heatahtlikkus, andestamine, tänulikkus, lootus, teenimine, tagasihoidlikkus.

	Kirjandus: Nõustaja võtmefaktorid McCoy Lynch, 2012
--	--

Peamised õppemeetodid: koolitus on praktiline ja oskuste omandamisele suunatud ning õpe lähtub andragoogilistest põhimõtetest, kus õppijad on aktiivsed osalejad. Peamiste õppemeetoditena on kasutusel kaasavad miniloengud, arutelud, mudeldamine, praktikumid, juhtumisanalüüsid, eneseanalüüs.

6. Hindamine ehk õppe lõpetamise tingimused

Hindamismeetod	Hindamiskriteerium
1. E-õpimapi koostamine	Õppija on koostanud koolituse käigus e-õpimapi vastavalt etteantud kriteeriumitele
2. Eneseanalüüsi koostamine	Õppija on koostanud kirjaliku eneseanalüüsi vastavalt etteantud kriteeriumitele ning käsitlenud isiklike näiteid kompetentside rakendamisest nõustajana. Õppija on analüüsinud ennast nõustajana omandatud kompetentside lõikes. (Sisaldub e-õpimapis)
3. Kaasuse analüüs	Õppija on koostanud kirjaliku kaasuse ja kaasuse analüüsi vastavalt etteantud kriteeriumitele ning käsitlenud enda kui nõustaja kompetentside rakendamist. (Sisaldub e-õpimapis)

7. Väljastatavad dokumendid

Koolituse õpiväljundite omandamine on tõendatud ja õppijale väljastatakse tunnistus, kui õppija on osalenud vähemalt 87 auditoorses tunnis ning sooritanud hindamismeetodid. Hindamisel mitteosalenud või hindamist mitteläbinud õppijale väljastatakse tõend koolitusel osalemise kohta läbitud teemade lõikes.

8. Koolitajate kvalifikatsioon

Karjäärispetsialisti, nõustaja ettevalmistus ja töökogemus, täiskasvanute koolitamise kogemus.